

Datum: Rijeka, 24. lipnja 2025.

Kolegij: Praktikum kreativne terapije

Voditelj: Izv.prof.dr.sc. Sandra Bošković (suradnik: dr.sc. Radoslav Kosić, viši predavač)

e-mail voditelja: sandra.boskovic@fzsri.uniri.hr (radoslav.kosic@uniri.hr)

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Sveučilišni diplomski studiji - Sestrinstvo - promicanje i zaštita mentalnog zdravlja

Godina studija: 1

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij *Praktikum kreativne terapije* je izborni kolegij na prvoj godini Diplomskog studija Sestrinstvo – Promicanje i zaštita mentalnog zdravlja. Sastoji se od 15 sati predavanja i 10 sati seminara, ukupno 25 sati (2,5 ECTS bodova).

Kreativnost je jedinstvena i visoko cijenjena ljudska sposobnost koja označava izvrsnost. U suvremenom kontekstu globalne kompetitivnosti, kreativnost se ne cijeni samo u umjetnosti i znanosti, već i u svim područjima ljudskog djelovanja. Više se ne promatra isključivo kao misteriozan proces moždane aktivnosti, već kao fenomen koji je moguće znanstveno istraživati zahvaljujući napretku neuroznanosti.

Kreativna terapija koristi slike, kreativni proces te odnos između korisnika i terapeuta kao sredstvo za refleksiju o vlastitom razvoju, sposobnostima, osobnosti, interesima, strahovima i konfliktima. Cilj nastave je usvajanje znanja o mogućnostima i različitim oblicima kreativne terapije, uključujući terapiju glazbom, crtežom, dramom, psihodramom, pokretom i plesom, igrom, biblioterapijom, video-film terapijom te metodama opuštanja.

Naglasak je na primjeni tih oblika terapije u edukaciji, medicini i rehabilitaciji, s ciljem poticanja kreativnosti kao sredstva prevencije fizičkog i mentalnog zdravlja. Temeljem interdisciplinarnog pristupa, studenti se upoznaju s poveznicama između umjetnosti, medicine, pedagogije, psihologije, kineziologije i srodnih područja te stječu znanja potrebna za osmišljavanje kreativnih metoda u prevenciji, edukaciji, terapiji i rehabilitaciji. Kolegij također osposobljava studente za znanstveno istraživanje tema vezanih uz kreativne terapijske pristupe.

Po završetku kolegija, studenti će biti u mogućnosti:

- primijeniti različite oblike kreativne terapije;
- razvijati nove pristupe i metode u području kreativne terapije;
- odabrati i individualno prilagoditi vrstu glazbene terapije korisniku;
- objasniti povezanost kreativnosti s fizičkim i psihičkim stanjem pojedinca;
- opisati individualne predispozicije za sudjelovanje u edukacijskim i suportivno-terapijskim aktivnostima (opservacija, kliničke studije slučaja, medicinske i psihoterapijske metode);
- prepoznati izražajne karakteristike umjetničkih medija u dijagnostici, terapiji i rehabilitaciji;
- odabrati prikladne medije sukladno specifičnom stanju ili kliničkoj slici;
- definirati strukturu i protokol terapijskog programa;
- primijeniti odgovarajući medij i sustav procjene u skladu sa specifičnim terapijskim potrebama.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Janković Shentser M. Croatian Traditional Techniques as Art Therapy Protocols: Drywall as Expression of Therapeutic Themes of Boundaries, Protection, Defence and Privacy. *Transfer: journal for art therapy and related sciences*. 2023;1(1):51–73.
2. Kovačević J, Janković Shentser M. Application of Art Therapy with People Who Have Experienced Psychotrauma. *Southeast Eur Med J*. 2024;8(Suppl 1):47–48.
3. Kralj V. Kreativne i art terapije u radu s djecom s teškoćama [Diplomski rad]. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet; 2020.
4. Grgić A. Kreativna terapija u podržavanju kvalitete života osoba s malignim oboljenjem [Diplomski rad]. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet; 2020 [pristupljeno 18.11.2024]. Dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:158:272196>
5. Kovačević J. Umjetnost i dobrobit. Likovno stvaralaštvo u službi mentalnoga zdravlja. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti; 2023.
6. Sesar K, Dodaj A, Vasilj Perković V, Sesar D. The Creative Art Therapies in Work with Children and Adolescents with Traumatic Experiences. *Cent Eur J Paediatr*. 2022;18(1):xx–xx.
7. Gulbe E, Ozola A, Vītola B, Akmane E, Pacek J, Mārtinsone K. Exploring nature-based art therapy: a scoping review. *Front Psychol*. 2025 Jan 29;16:1522629. doi:10.3389/fpsyg.2025.1522629

Popis dopunske literature:

1. Malchiodi CA. The Art Therapy Sourcebook. 2nd ed. New York: McGraw-Hill; 2006.
2. Bruscia KE. Defining Music Therapy. 3rd ed. Gilsum: Barcelona Publishers; 2014.
3. Koch SC, Kunz T, Lykou S, Cruz R. Effects of dance movement therapy and dance on health-related psychological outcomes: a meta-analysis. *Arts Psychother*. 2014;41(1):46–64. doi:10.1016/j.aip.2013.10.004

4. Koch SC, Mehl L, Sobanski E, Sieber M, Fuchs T. The joy dance: specific effects of a single dance intervention on psychiatric patients with depression. *Arts Psychother.* 2015;41(5):519–27. doi:10.1016/j.aip.2014.08.006

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Ex-Gen kreativna terapija

Ishodi učenja: Analizirati povezanost kreativnih izraza s tjelesnim i mentalnim stanjima pojedinca. Kritički procijeniti terapijski potencijal Ex-Gen metode u kontekstu mentalnog zdravlja.

2. Likovna terapija – likovni elementi i osnove likovnog izražavanja

Ishodi učenja: Odabrati i primijeniti likovne elemente u skladu s potrebama korisnika. Individualno prilagoditi vrstu i tehniku likovne terapije u svrhu psihološke podrške.

3. Modeliranje kao terapijska metoda

Ishodi učenja: Demonstrirati korištenje modeliranja kao sredstva izražavanja i regulacije emocija. Procijeniti primjerenost modeliranja u različitim terapijskim kontekstima.

4. Digito-palmarni otisak

Ishodi učenja: Objasniti značenje i moguće terapijske primjene digito-palmarnog otiska. Interpretirati simbolički izraz kroz otiske kao oblik neverbalne komunikacije.

5. Boje u kreativnoj terapiji

Ishodi učenja: Objasniti fizikalna, kromatska i tonska svojstva boja. Interpretirati simboličko značenje boja u kontekstu emocionalnih stanja. Primijeniti boje kao terapijsko sredstvo u radu s korisnicima različitih potreba.

6. Likovni izraz u dijagnostici i evaluaciji

Ishodi učenja: Objasniti ulogu likovnog izraza u procesu dijagnostike i evaluacije mentalnog stanja. Prepoznati elemente crteža koji mogu ukazivati na emocionalne i kognitivne poteškoće.

7. Struktura i teme likovne terapije

Ishodi učenja: Planirati osnovnu strukturu likovne terapije prema ciljevima i ciljnoj skupini. Razlikovati tematske pristupe i njihovu primjenu u terapijskom kontekstu.

8. Terapija pokretom i plesom (TPP)

Ishodi učenja: Analizirati povijesna i teorijska polazišta terapije pokretom i plesom. Usporediti različite pristupe TPP-a u očuvanju i unapređenju mentalnog zdravlja.

9. Elementi opservacije i evaluacije u TPP

Ishodi učenja: Identificirati ključne elemente opservacije u terapiji pokretom i plesom. Kritički evaluirati učinkovitost TPP intervencija u odnosu na kliničku sliku korisnika.

10. Osnovni pristupi i tehnike u TPP

Ishodi učenja: Primijeniti prikladne tehnike i procjene u skladu s individualnim terapijskim potrebama. Prilagoditi medij pokreta prema kliničkom kontekstu i dijagnostičkim kriterijima.

11. Povijesno-teorijske osnove biblioterapije

Ishodi učenja: Analizirati razvoj biblioterapije kroz teorijske i povijesne pristupe. Kritički usporediti primjenu biblioterapije u različitim psihosocijalnim kontekstima.

12. Psihološke odrednice biblioterapije

Ishodi učenja: Objasniti psihološke mehanizme djelovanja biblioterapije. Procijeniti utjecaj osobnih karakteristika korisnika na učinkovitost biblioterapijskih intervencija.

13. Ciljevi i način provođenja biblioterapije

Ishodi učenja: Navesti i objasniti ciljeve biblioterapijskog procesa. Detaljno opisati faze i metode provođenja biblioterapije u praksi.

14. Aromaterapija i psihofiziologija

Ishodi učenja: Objasniti fiziološke i psihološke osnove djelovanja aromaterapije. Analizirati terapijske učinke eteričnih ulja na različita psihofizička stanja.

15. Aromaterapija u edukacijsko-rehabilitacijskim uvjetima

Ishodi učenja: Osmisliti i strukturirati aromaterapijski program prilagođen korisnicima u edukacijsko-rehabilitacijskim uvjetima. Primijeniti načela sigurnosti i etike u radu s aromaterapijom

Popis seminara s pojašnjenjem:

Unesite tražene podatke

1. Neurobiologija kreativnosti

Cilj je istražiti kako kreativne aktivnosti utječu na neurobiološke procese u mozgu. Studenti analiziraju znanstvene dokaze o povezanosti kreativnosti i promjena u moždanim strukturama, neurotransmiterskim sustavima i plastičnosti mozga.

2. Kreativnost i mozak

Kroz konkretne primjere (npr. umjetničko stvaranje, rješavanje problema), proučava se utjecaj kreativnih procesa na rad mozga. Raspravlja se o tome kako kreativnost može poboljšati kognitivne funkcije i emocionalnu regulaciju.

3. Metodologija glazboterapije

Seminar uključuje demonstraciju različitih žanrova i stilova glazbe, uz analizu njihovog utjecaja na emocije. Studenti razvijaju sposobnost razlikovanja terapijskog potencijala različitih vrsta glazbe.

4. Specifičnosti terapije glazbom u dječjoj dobi i kod odraslih

Analizira se kako dobna razlika utječe na ciljeve, metode i pristup glazboterapiji. Uspoređuju se razvojne potrebe djece i odraslih u kontekstu terapijskog rada s glazbom.

5. Stvaralaštvo u znanosti i umjetnosti

Seminar potiče raspravu o sličnostima i razlikama kreativnosti u znanstvenom i umjetničkom radu. Studenti donose i argumentirano brane vlastite stavove o važnosti kreativnosti u različitim područjima ljudskog djelovanja.

6. Mogućnosti i različiti oblici kreativne terapije

Cilj je upoznati studente s različitim tehnikama (likovna terapija, plesna terapija, biblioterapija itd.). Studenti uče prepoznati prikladne oblike terapije u različitim kontekstima i demonstrirati osnovne metode.

7. Mogućnosti pojedinih vrsta kreativnih terapija u bolestima dječje dobi

Studenti stječu vještine osmišljavanja i primjene kreativnih intervencija u radu s djecom oboljelim od različitih fizičkih ili psihičkih bolesti, uzimajući u obzir razvojne karakteristike i specifične potrebe djece.

8. Mogućnosti kreativne terapije u liječenju odraslih

Razvijaju se vještine dizajniranja i primjene kreativnih terapija prilagođenih odraslima – npr. osobama koje se nose s anksioznošću, depresijom, kroničnim bolestima ili traumama.

9. Poticanje kreativnosti u prevenciji fizičkog i mentalnog zdravlja

U okviru seminara analizira se kako kreativne metode (pisanje, crtanje, glazba, pokret) mogu pridonijeti očuvanju i unaprjeđenju zdravlja. Studenti uče prepoznati i objasniti preventivne potencijale kreativnog izražavanja.

10. "Mozart effect"

Studenti demonstriraju slušanje Mozartove glazbe i analiziraju utjecaj glazbe na emocionalno i kognitivno stanje. Objašnjava se tzv. "Mozartov učinak" te povezanost s trionskim modelom koji obuhvaća kreativnost, inteligenciju i motivaciju.

Nastava se u svim svojim oblicima najčešće realizira u parovima, malim ili velikim grupama studenata i vrlo je važno da svi studenti nastoje dati svoj maksimalni doprinos kako bi aktivnost bila kvalitetno realizirana. O kvaliteti pojedinaca i suradnji među studentima ovisit će i uspješnost ostalih članova skupine pa je stoga odgovornost pojedinaca za uspjeh grupe ogromna.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Unesite tražene podatke

Obveze studenata:

Zadaci studenata/ica

1. Pripremiti prezentaciju na zadanu temu
2. Napisati esej (osobno iskustvo) i predati ga
3. Pripremiti pitanja za teme prema danom rasporedu – doći na nastavu s pripremljenim pitanjima

4. Sudjelovati u raspravi na zadanu temu
5. Redovito pohađati nastavu

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci** te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. Rad studenata vrednovat će se na završnom ispitu na kojem studen može ostvariti 100 ocjenskih bodova. Ispitni prag na završnom ispitu ne može biti manji od 50 % uspješno riješenih ispitnih pitanja.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **stručnim kriterijima ocjenjivanja**.

Na završnom ispitu vrednuje se (maksimalno 100% ocjenskih bodova):

Završni ispit. Završni ispit polaže se u formi eseja. Studenti/ce su dužni/e odabrati jednu od ponuđenih tema za izradu eseja. Prag prolaznosti je 50% - to znači da studenti/ice počinju ostvarivati bodove kada odgovore na tri od šest pitanja. Maksimalni broj ocjenskih bodova je **(100)** sto koji se raspoređuju prema sljedećim kriterijima:

1. Uvod: cilj i razlog/zi zbog kojeg je tema važna i aktualna - **14 ocjenska boda**
2. Naglašena metodologija prikupljanja podataka i informacija - **10 ocjenska boda**
3. Interpretacija /prikaz 2 znanstvena stajališta - **10 ocjenska boda**, interpretacija 3 znanstvena stajališta - **14 ocjenskih bodova**, interpretacija 4 znanstvena stajališta - **18 ocjenskih bodova**
4. Istaknuti sličnosti i razlike u zaključcima navedenih autora pod br. 3. - **18 ocjenskih bodova**
5. Objašnjenje zašto je potreban interdisciplinarni pristup u rješavanju problema - **20 ocjenskih bodova**
6. Vlastiti zaključak - **20 ocjenskih bodova**

ocjena	% ocjenski bodovi
5	90 - 100
4	75 – 89,9
3	60 – 74,9
2	50 – 59,9
1	0

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

A = 90 - 100% ocjenskih bodova

B = 75 - 89,9%

C = 60 - 74,9%

D = 50 - 59,9%

F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

VAŽNA OBAVIJEST

U slučaju odbijanja ocjene studenti/ice dužni su pokrenuti postupak predviđen čl. 46. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci.

ČLANAK 46. Prigovor na ocjenu

(1) Student koji smatra da je oštećen ocjenjivanjem na završnom ispitu ima pravo u roku 24 sata nakon priopćenja ocjene izjaviti pisani prigovor dekanu odnosno pročelniku odjela. Prigovor mora biti obrazložen.

(2) Ako prigovor smatra osnovanim dekan odnosno pročelnik odjela će u roku od 24 sata od zaprimanja prigovora imenovati povjerenstvo sastavljeno od tri člana. Nastavnik s čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti predsjednik povjerenstva.

(3) Pisani ispit ili pisani dio ispita neće se ponoviti pred povjerenstvom, već će ga ono ponovno ocijeniti. Ako je ispit usmeni ili se sastoji i od usmenog dijela provjere znanja dekan odnosno pročelnik odjela će odrediti vrijeme polaganja ispita koji se treba održati što ranije, a ne može biti održan kasnije od tri radna dana po izjavi prigovoru.

(4) Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Nastava se ne izvodi na stranom jeziku.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Obveze studenta spram kolegija odnose se na redovito pohađanje nastave koje je određeno prema Pravilniku o studiranju. Izrada esejskog rada i jedne prezentacije na temu je obavezna. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/vježbama koristiti će se potpisne liste. Studenti su obavezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Izostanci s nastave pravdaju se isključivo liječničkom ispričnicom.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
26.6.2026.	P1-P2 (14,00-15,30) P3-P4 (15,30-17,00) P5-P6 (17,00-18,30) P7 (18,30-19,15) Z			izv.prof. dr.sc. Sandra Bošković dr.sc. Radoslav Kosić, v.predavač
27.6.2026.	P8-P9 (8,00-9,30) P10-P11 (9,30-11,00) P12-P13 (11,00-12,30) P14-P15(12,30-14,00)			dr.sc. Radoslav Kosić, v.predavač
10.7.2026.		S1-S2 (14,00-15,30) S3-S4 (15,30-17,00) S5-S6(17,15-18,45) Z		dr.sc. Radoslav Kosić, v.predavač
11.7.2026.		S7-S8 (11,00-12,30) S9-S10 (12,30-14,00) Z		dr.sc. Radoslav Kosić, v.predavač

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Ex-Gen kreativna terapija	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P2	Likovna terapija - likovni elementi i osnove likovnog izražavanja	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P3	Modeliranje kao terapijska metoda	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P4	Digito-palmarni otisak	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P5	Boje u kreativnoj terapiji	1	Fakultet zdravstvenih studija Z

P6	Likovni izraz u dijagnostici i evaluaciji	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P7	Struktura i teme likovne terapije	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P8	Terapija pokretom i plesom (TPP)	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P9	Elementi opservacije i evaluacije u TPP	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P10	Osnovni pristupi i tehnike u terapiji pokretom i plesom	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P11	Povijesno-teorijske osnove biblioterapije	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P12	Psihološke odrednice biblioterapije	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P13	Ciljevi i način provođenja biblioterapije	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P14	Aromaterapija i psihofiziologija	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
P15	Aromaterapija u edukacijsko-rehabilitacijskim uvjetima	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
Ukupan broj sati predavanja		15	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Neurobiologija kreativnosti.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S2	Kreativnost i mozak.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S3	Metodologija glazboterapije.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z

S4	Specifičnosti terapije glazbom u dječjoj dobi i kod odraslih.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S5	Stvaralaštvo u znanosti i umjetnosti	1	Fakultet zdravstvenih studija
S6	Mogućnosti i različiti oblici kreativne terapije.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S7	Mogućnosti pojedinih vrsta kreativnih terapija u bolestima dječje dobi.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S8	Mogućnosti kreativne terapije u liječenju odraslih.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S9	Poticanje kreativnosti u prevenciji fizičkog i mentalnog zdravlja.	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
S10	Mozart effect	1	Fakultet zdravstvenih studija Z
Ukupan broj sati seminara		10	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	
2.	
3.	
4.	